

30 години

ГОРА®

4/2022

STIHL

www.stihl.bg

STIHL

ПЪРВИЯТ ИЗБОР НА ПРОФЕСИО- НАЛИСТИТЕ

Новите храсторези
STIHL FS 361 C-EM,
FS 411 C-EM,
FS 491 C-EM
и FS 561 C-EM

WWW.STIHL.BG

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Членове:

Проф. Иван ПАЛИГОРОВ – председател на Съюза на лесовъдите в България и декан на факултет „Стопанско управление“ в ЛТУ

Д-р инж. Евгени ЦАВКОВ – главен асистент в катедра „Дендрология“ и уредник на Музея на Лесотехническия университет

Д-р инж. Георги ГОГУШЕВ – зам.-директор на Регионалната дирекция по горите – Благоевград

Д-р инж. Росен АНДРЕЕВ – експерт по ловно стопанство в Югозападното държавно предприятие

Секретар:

Радка ЛЯХОВА – главен експерт в дирекция „Информационно-административни дейности“ в ИАГ

Главен редактор:

Светлана БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

Редакционен екип:

Женя СТОИЛОВА
редактор
zhenia.stoilova@gmail.com

Д-р инж. Павел ПАВЛОВ
редактор
pavelppj@gmail.com

Ваня КИСЬОВА-ИЛИЕВА
технически редактор
vaniakisiova@abv.bg

Лили ШИВАРОВА
графичен дизайнер
shivarova_gora@abv.bg

Йордан ДАМЯНОВ
фоторепортер
jordan.damianov@abv.bg

Станислава КРУМОВА
старши счетоводител
tania_mit@abv.bg

Асен ЛЮБЕНОВ
куриер-снабдител
asenliubenov@gmail.com

Съдържание:

2 СЕДМИЦА НА ГОРАТА 2022

Празникът на лесовъдите се завърна в нашите сърца

16 85 ГОДИНИ ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – ЕЛЕШНИЦА

Горди с историята си, уверени в бъдещето

17 НОВИ РЪКОВОДИТЕЛИ

Инж. Валентин Чамбов е новият заместник-министър на земеделието

18 ИЗЛОЖЕНИЕ

„Природа, лов, риболов“ – пресечната точка между екологичната култура и бизнеса

www.facebook.com/spisaniegora

22 ПОЖАРИТЕ В ГОРИТЕ

Опасности при гасенето на горски пожари и мерки за намаляването им

24 ГОСТ НА РЕДАКЦИЯТА

Гл. ас. д-р Светослав Митков: Природата е храм, в който трябва да изпитваме смирение

26 ЕКОЛОГИЯ

Всяко дърво е ценно

28 ГОРСКА ПЕДАГОГИКА

– забавна страничка за малки и пораснали деца

III КОНКУРСЪТ ЗА ДЕТСКА РИСУНКА „СЕЗОНИТЕ НА ГОРАТА“ ПРИКЛЮЧИ

Рисунка на корицата: Силвестър ВАЛЕНТИНОВ, 11 г., с. Буковлък

Адрес на редакцията

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 02 988 86 42
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

Банка ДСК ЕАД,
гр. София, клон Стамболийски,
IBAN: BG97STSA93003104045001
BIC: STSABGFS

Годишен абонамент - 30 лв.
Отделен брой - 3 лв.

Печатни коли 4.
Формат 1/8 от 60/90.
Броят е подписан за печат на 29.04.2022 г.
Индекс 20346.
Печат „Фатум“ ООД
ISSN 0861 - 7570

Празникът на лесовъдите се завърна в нашите сърца

Официалните гости (отдясно на ляво): инж. Цветелина Симеонова-Заркин – народен представител, проф. д-р Иван Палигоров – декан на ФСУ и председател на Съюза на лесовъдите в България, инж. Зорница Стратиева – народен представител, инж. Филип Ковашки – и.д. изпълнителен директор на ИАГ, Пламен Абровски – председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев – ректор на ЛТУ, Даниел Петров – зам.- председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, инж. Тома Белев – зам.-министър на околната среда и водите. Заместник-министър Иван Христанов поздравя присъстващите с лесовъдския празник

Свежата пролетна утрин на 4 април събра в двора на Лесотехническия университет домакини и гости на чакано с нетърпение събитие – официалното откриване на Седмицата на гората (4 – 10 април). Тържествената атмосфера, каквато я помним от преди две години, се завърна в празника на лесовъдската колегия и работещите в горите, за да развълнува сърцата отново. Мелодията на „Хубава си, моя горо“, която по традиция оглася празничния ден, прозвуча от гайдата на 6-годишния Стефан Иванов. Гласът на българската народна песен звънтеше с изпълнението на Ралица Атанасова под съпровода на гайдаря Мартин Лямов от ансамбъл „Филип Кутев“.

Тазгодишното мото на празничната Седмица „Аз обичам гората“ обедини усилията на домакините на тържеството – заместник-министърът на земеделието Иван Христанов, и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки, ректорът на ЛТУ чл.-кор. проф. Иван Илиев

Мелодията на „Хубава си, моя горо“ звучи от гайдата на 6-годишния Стефан Иванов

и председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. д-р Иван Палигоров.

Откриването на 97-ата Седмица на гората събра представители на Министерството на земеделието, Изпълнителната агенция по горите, Лесотехническия университет, Института за гората – БАН, на държавните предприятия и техните териториални поделения, регионалните дирекции по горите, лесозащитните и семеконтролните станции, дирекциите на природните паркове, на браншовите и синдикалните организации и асоциации, служители в горските структури, лесовъди ветерани и студенти.

Официални лица на събитието бяха председателят на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите Пламен Абровски и заместник-председателят Даниел Петров, депутатите от 47-то народно събрание Зорница Стратиева и Цветелина Симеонова-Заркин, заместник-министърът на околната среда и водите инж. Тома Белев и председателят на СЛБ проф. Иван Палигоров.

Председателят на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите Пламен Абровски връчва приза „Лесовъдна година“ за 2021 г. на инж. Цветко Водев

В празничното си обръщение към присъстващите Пламен Абровски подчерта значимостта на българската гора и допълни, че опазването и устойчивото ѝ управление задължително трябва да са приоритет на законодателната и изпълнителната власт, на научната общност, гражданския сектор, индустрията и не на последно място – на бизнеса.

В своето приветствие към лесовъдската колегия заместник-министърът на земеделието Иван Христанов каза: „Изграден с авторитета на преподавателите си и цялата академична общност, Лесотехническият университет е подготвил професионално хиляди студенти. Много съм щастлив, че познавам една част от тях и виждам в техните ежедневни действия и в очите им отдадеността, когато упражняват това, което са научили при вас. И днес е ден, в който трябва да си припомним грижата за гората, опазването на горското богатство и дълга, който всички ние имаме към това, което вършим. Предстои решаването на нови предизвикателства, в които трябва да отстояваме принципите на националната горска политика. Ние правим необходимото горско богатство да се управлява професионално и в дух, в който всички хора, които имат отношение към българската гора – ползвателите на гората, академичната общност, служителите, които са призвани да пазят гората, екологичните организации, да могат да заявят своята дума и своя принос към тази мисия. В контекста на европейското членство на България ние съзнаваме и значимостта на проблемите, свързани с опазването на биоразнообразието на горския ресурс и на природата в България. Ангажиментите, които страната ни е поела за

намиране на принципно и правилно решение в актуалните екологични предизвикателства, са приоритетна задача, която лежи на плещите и на законодателната власт, и на всички, които отдават живота си на това дело, и на нас, колегите в Министерството на земеделието. Отново искам да изразя признателност към лесовъдите за отговорната работа и за труда, който те полагат в ежедневието. Бъдете горди с него! Уверен съм, че и напред ще полагате необходимите грижи. Поздравявам всички вас, поздравявам студентите, които са поели по пътя на тази отговорна и достойна професия! Ние всички държим на българската гора!“

С приветствени думи към присъстващите на откриването на 97-та празнична Седмица се обърна проф. Иван Палигоров: „Пожелавам ви да сте живи и здрави, да имаме повече сили и дръзновение, за да утвърждаваме традициите, завещани от нашите деди. Нека младите колеги – студентите, които обучаваме, да имат същото дръзновение и да продължават традициите, които ние се опитваме да утвърждаваме. Желая на всички прекрасно посрещане на Седмицата на гората – да бъдем много щастливи с това, което правим в името на българската гора, това означава – в името на българското общество!“

Д-р инж. Любчо Тричков – с наградата за „Цялостен лесовъдски принос“, връчена му от и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки

Програмата продължи с връчването на приза „Лесовъд на годината“ за 2021 г., чийто носител тази година е инж. Цветко Водев – заместник-директор на РДГ – Пазарджик. Негови подгласници станаха инж. Стефка Димитрова – старши лесничей в ДЛС „Осогово“ – Кюстендил (ЮЗДП), инж. Ангелина Янева – заместник-директор на ДГС – Провадия (СИДП), и инж. Антони Тодоров – заместник-директор на ДГС – Маджарово (ЮИДП).

С наградата за „Цялостен лесовъдски принос“ бе удостоен д-р инж. Любчо Тричков – главен специалист в отдел „Ползване от горите“ в Изпълнителната агенция по горите.

Носителят на приза „За значителен принос за повишаване на имиджа на лесовъдската професия“ за 2021 г. е инж. Стефан Шулев – директор на НППГС „Христо Ботев“ – Велинград.

Почетното отличие за „Дългогодишна служба в полза на българската гора“ и във връзка с нейната 90-годишнина бе връчено на инж. Цветанка Милошева-Савова – бивш служител на ДГС – Радомир.

Седмица на гората 2022 „Аз обичам гората“

Наградените лесовъди заедно с официалните гости на тържеството

Призовете „Лесовъд на годината“ за 2021 г. бяха присъдени на горските служители от ЮЗДП – Благоевград, Антон Гръбчев и Валери Димитров (посмъртно), загинали миналата година при гасенето на горския пожар край санданското село Петрово.

В категорията „Служител по контрола върху дейностите по опазването на горските територии“ за 2021 г. бяха наградени Красимир Кайряков – старши специалист горски инспектор в РДГ – Берковица, Живко Жеков – главен специалист горски инспектор в РДГ – Пловдив, Чавдар Стоилов – главен специалист горски инспектор в РДГ – Кърджали.

Отличените в категорията „Служител по контрола върху дейностите по опазването на горските територии“ за 2021 г. Красимир Кайряков и Живко Жеков

На всички отличени бяха връчени плакет на ИАГ с грамота и „Почетен знак“ на СЛБ и сертификат.

По случай празника инж. Филип Ковашки се обърна към присъстващите с думите: „След 2 години се събираме отново всички заедно – хората, които работят в горите, бивши и настоящи ръководители и всички, ангажирани с каузата за стопанисване и опазване на българските гори. Сякаш днешната ситуация повече от всеки друг път изисква онова обединение, което е мотивирало нашите предшественици да започнат залесяванията в началото на XX век. Пред всички нас стоят актуални и разнопосочни предизвикателства, свързани както с промените в климата, нуждата от устойчивост на българските гори, така и с необходимостта за реализиране на новите

европейски стратегии за запазване на биоразнообразието и горите. В същото време необходимостта от ползване на дървесината ще нараства, успоредно с важността за прилагане на адекватни мерки за опазване и стопанисване на горите. Необходимо е намирането на баланс между поставените цели – повишаването на производителността, от една страна, и останалите функции, които горите би следвало да изпълняват сега и в бъдеще. Тези задачи в краткосрочен план са част от нашите делници, работата на всички вас, горските служители. Поставили сме си амбициозни цели, които изискват смели решения, които трябва да бъдат взети след обстойни анализи, открита комуникация, честен диалог. Често те са свързани със спорове, но така е в търсенето на истината. Затова правим всичко възможно да се развиват системите ни за публичност и прозрачност в ИАГ, включително и чрез разработване на различни платформи, голяма част от тях реализирани съвместно с неправителствени организации. Смятам, че чрез повишаването на прозрачността и публичността в сферата на горите ще се повиши, от една страна, ефективността на работата на лесовъдите и горските служители, а от друга страна, техният денонощен труд ще бъде оценен от обществото. Отговорността е голяма и вярвам, че усилията, които днес правим, са за по-добро бъдеще както на колегията, така и на българската гора. „Надзор на лесовете“, както се е наричала първата горска администрация, с която се поста-

Участниците се включиха в залесяване в парковото пространство на ЛТУ

вя началото на горската служба в България, винаги ще има. И винаги ще има хора, които заслужават вашето признание, благодарност и уважение!“

По повод професионалния празник на лесовъдската колегия бяха получени поздравителни адреси от президента на Република България Румен Радев, от посланика на Република България в Черна гора Н. Пр. д-р Меглена Плугчиева – доктор хонорис кауза на Лесотехническият университет, и от Института за гората – БАН.

На тържеството бе обявен победителят в организираните от Северозападното държавно предприятие – Враца, и ДПП „Врачански Балкан“ конкурс за стихотворение „Аз обичам гората“ – Ема Петкова от Видин. Част от творбата ѝ беше прочетена пред присъстващите:

*„Гората – вечна, млада и зелена дом на всяко същество!
С поглед ти не можеш я обхвана – красотата ѝ е цяло тържество.
Поемеш ли дълбоко въздух,
в зелената ѝ шир за миг поспри!
Сърцето лудо в тебе ще забие и вечно влюбен в нея ще си ти.
Гората крие мъдрости вековни и нищо във замяна тя не ще.
Но трябва винаги да сме грижовни
и този дълг ни прави отговорни...“*

Песента – символ на празника, „Хубава си, моя горо“, звучи и в завършека на празничната програма в изпълнение на петокласничката Мария Илиева от Габрово. Последваха изпълнения на класическа музика от трио „Флейм“.

Участниците в тържеството се

включиха в залесяване с фиданки шестил в парковото пространство на Лесотехническият университет.

В Аулата на ЛТУ се проведе дискусия на тема „Висшето лесовъдско образование и бъдещето на горите в България“, в която се включиха преподаватели, студенти, представители на Министерството на земеделието, ИАГ, регионални дирекции по горите, държавните предприятия и техните териториални поделения.

Лесовъдската общност отбеляза Седмицата на гората с множество прояви в цялата страна. С тях колегията приобщава студенти, ученици и деца, граждани към дейностите на горските служители. Тези дни са изпъстрени с доброволчески залесявания и почиствания в горски местности, конкурси и викторини за гората.

Поклон пред паметта на лесовъдите, посветили живота си на горското дело

По традиция всяка година последният петък преди Седмицата на гората е ден, в който лесовъдската колегия свежда глава в памет на лесовъдите и горските служители, посветили живота си на горското дело и на загиналите при изпълнение на служебния си дълг.

На 1 април традицията беше спазена, като в церемонията по полагане на цветя пред Мемориала на

лесовъда в парковото пространство на Лесотехническият университет участие взеха народните представители от 47-то народно събрание Зорница Стратиева и Цветелина Симеонова-Заркин, и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки и главният секретар инж. Димитър Баталов, Академичното ръководство на ЛТУ, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев, председателят и зам.-председателят на СЛБ проф. Иван Палигоров и д-р инж. Анна Петракиева, служители на ИАГ и нейните структури, декани на факултети, лесовъди ветерани и студенти.

В своето слово председателят на Съюза на лесовъдите в Бълга-

рия проф. Иван Палигоров назова имената на горските служители, чиято саможертвата помним и до днес. Към тях бяха добавени тези на Антон Гръбчев и Валери Димитров – служители на ЮЗДП – Благоевград, загубили живота си при гасенето на горския пожар миналото лято.

Споменати бяха бележити лесовъди, изпълнили своя дълг към отечеството, но загинали по време на войните през второто десетилетие на миналия век. Присъстващите се преклониха пред подвига им с благодарност и признателност за тяхното дело. Паметта им бе почетена с едноминутно мълчание и полагане на венци пред Мемориала.

Горите „посетиха“ Парламента

6 април.

В рамките на Седмицата в Народното събрание бе подредена изложба на фотографии, посветени на гората и нейните трудови хора. Повечето от снимките са на фоторепортера на сп. „Гора“ Йордан Дамьянов.

Събитието бе инициентирано от народните представители с лесовъдска професия – инж. Александър Дунчев, инж. Зорница Стратиева

Откриване на изложбата (от ляво надясно): инж. Филип Ковашки, Никола Минчев, Зорница Стратиева, Цветелина Симеонова-Заркин и Александър Дунчев

и инж. Цветелина Симеонова-Заркин, и осъществено от Изпълнителната агенция по горите. При откриването на изложбата присъстващите бяха поздравени от

Фоторепортерът Йордан Дамьянов бе поздравен от председателя на НС Никола Минчев

председателя на Народното събрание Никола Минчев и и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки.

Специални деца създадоха специална гора

5 април. Часове наред детски гласчета огласяха поляните на м. Градище край Габрово, където с нестихващо въодушевление едни от най-малките приятели на Природния парк „Българка“ влязоха в ролята на залесители. Децата са от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и спортен клуб „Равен старт“ в града, а инициативата по залесяването бе подкрепена и премина с участието на представители на СЦДП, областния управител на Габрово и служители на администрацията. С помощта на експертите от Парка и лесовъдите от ДГС – Габрово, малчуганите със специални потребности засадиха своите първи фиданки от черен бор и с ин-

терес изслушаха урока на лесовъдите как една гора израства от фиданка, за да стане красива. Интересата им предизвикаха и пособията, които горските служители използват в залесяването.

До своето засадено дръвче всяко дете постави табелка с името си и специално подготвено послание и така бе поставено началото на „Гората на специалните

деца”, която обещаха редовно да посещават и да се грижат за нея, докато израстват заедно.

Студенти на ЛТУ празнуват

5 април. Пред книжарницата на ЛТУ студенти от различни специалности изпробваха знанията си в ековикторина, организирана от Студентския съвет. Участниците отговаряха писмено на въпроси, а колкото повече от тях бяха верни, толкова повече награди получаваша (сн. 1, 2, 3).

По-късно същият ден Студентският съвет организира и почистване на Дендрариума и зоната около сградите на Университета. Участниците в него бяха наградени с тениски за добре свършената работа. Група от студенти и преподаватели премахна сухи клони и дървета от територията на Университета, Ветеринарната клиника в корпус „Д“ и около общежитията. Беше използвана дробилка, а дървесните частици бяха използвани като мулч (сн. 4).

6 април. Бе проведен Ден на науката, в който са изнесени 8 презентации на различни теми и беседи от преподаватели и гости. Студентският съвет на Универси-

тета се постара студентите от всички специалности да съпреживеят празника. Успоредно бяха проведени две състезания.

„Многобой по конструирание на мебели“ се проведе на два етапа, като на теста се явиха около 20 студенти, от които продължиха петима, а най-сръчен в сглобяване на мебели се оказа Теодор Ба-

талов, който спечели призовото място. В „Агрономически игри“ се включиха повече от 15 души, които отговаряха на въпроси от различни сфери. Най-бързи и с най-много правилни отговори бяха Александра Кузманчовска – III курс, и Ивета Иванова – II курс, които спечелиха призовите места. Наградите осигуриха „АСБО-АГРО“ ООД и Студентският съвет на ЛТУ.

7 април започна с презентации и продължи със състезанието „Горски многобой“, в което участваха 6 момчета и момиче. Те преминаха през 12 дисциплини, включващи разпознаване на хербарии, препарати и експонати, спортен риболов, подготовка на БМТ за работа, засаждане на фиданка и таксиране на дървета. Победител в многобоя стана третокурсникът Димитър Малчев, а след него се нареди второкурсничката Ваня Николова (сн. 5 и 6). Веднага след многобоя въ-

преки поройния дъжд се проведе традиционната лекоатлетическа щафета.

Тържеството се премести в Аулата на университета, където бяха наградени всички участници, включили се в спортните игри на Университета – плуване, тенис, футбол, волейбол, както и победителите от традиционния фотоконкурс.

Празничните дни бяха повод участниците от отбора на ЛТУ, който спечели първото място измежду 27 висши училища в комплексното класиране по ски - алпийски дисциплини, провело се на 20 - 23 март в КК „Пампорово“, с 6 злат-

ни, 5 сребърни и 3 бронзови медала да връчат спечеления трофей на ректора на университета – чл.-кор. проф. Иван Илиев (сн. 7).

9 април. В Учебно-опитното горско стопанство „Петрохан“ – с. Бързия, държавният глава на Република България Румен Радев даде начало на президентската инициатива „Да засадим дърво, да възродим българската гора“ (сн. 8 и 9). Президентът честити празника на всички лесовъди в България, поздрави студентите от Лесотехническия университет

за избора им да станат лесовъди и подчерта, че всички дължим признателност на поколенията преди нас, осъзнали огромната роля на гората. „Младите хора са гарант за нейното запазване и развитие, защото те залесяват своето бъдеще и бъдещето на България“, заяви

държавният глава и благодари на всички доброволци, които залесяват. Председателят на Студентския съвет – Матей Ботев, връчи на президента на Републиката грамота (сн. 10).

В последния ден от Седмицата на гората – **10 април**, в зала „Бонсист“

беше проведена киноложка изложба, в която се включиха повече от 15 участници със своите домашни любимци.

Служители на ИАГ залесяваха край с. Златуша

5 април. През втория ден от Седмицата на гората служители на Изпълнителната агенция по горите заедно с представители на НЛРС – СЛРБ, участваха в акция по залесяване край с. Златуша, в подножието на Люлин планина.

Повече от 70 души, сред които и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки и главният секретар инж. Димитър Баталов, залесиха 1000 контейнерни фиданки от черен бор на 6 декара. Тере-

нът е част от унищожена през 2017 г. от върхов пожар гора на площ 100 декара. Мястото, намиращо се на територията на ДГС – Сливница, е пожарище, което е било залесено, но поради сухата изминала година голям процент от фиданките не са се прихванали, което наложи презалесяването ѝ. С много ентузиазъм се включиха и децата, дошли с родителите си да се научат как се създава нова гора (снимката).

По същото време служители от РДГ

– София, и ДГС – София, извършиха почвоподготовка и залесяване в землището на с. Локорско, община Нови Искър. Дърветата са били унищожени от корояди и на мястото е извършена санитарна сеч. Поради липса на естествено възобновяване площта, попадаща в държавна горска територия, стопанисвана от ДГС – София, беше залесена от горските служители с двугодишни контейнерни фиданки от цер.

РДГ – Бургас

В навечерието на Седмицата – 31 март, служители на Дирекцията показаха на ученици от 11 клас какво е да си лесовъд за един ден в гората на ДЛС „Граматиново“,

където те видяха основите начини за измерване и таксирание на дърветата.

5 април. В ДГ „Златното ключе“ бе проведена викторина, в която децата се състезаваха по разпознаване на звуците в природата и как да отличават широколистните от иглолистните дървета. Малчуганите научиха какви грижи трябва да полагат за опазване на планетата Земя и показаха колко много знаят за разделното събиране на

отпадъци. Представителите на РДГ – Бургас, поднесоха много подаръци на малките природолюбители, които обещаха да ценят и обичат

гората.

6 април. В съвместна акция служители на ДГС – Кости, ДПП „Странджа“ и РДГ – Бургас, почистиха един от най-атрактивните маршрути в м. Казанчето на територията на ДГС – Кости (сн. 1 и 2).

На **7 април** РДГ традиционно отбеляза Седмицата

на гората с два конкурса за детско творчество – рисунка и стихотворение, на тема „Аз обичам гората“.

8 април. Служители на Дирекцията посетиха Дневния център за деца и младежи с увреждания – Приморски парк, Бургас. Те поощриха рисунките на децата и заедно рисуваха, играха и направиха деня още по-слънчев.

Седмицата на гората беше закрыта на **11 април** с четвъртокласниците на ОУ „Елин Пелин“, като темата на съвместното мероприятие бе „Първа помощ при злополука в гората или при пожар“. Доброволците от БЧК показаха как се оказва първа доболнична помощ, а лесовъдите от Дирекцията представиха презентация за горските екосистеми и лесовъдската професия (сн. 3).

РДГ – Варна

4 април. Служители посетиха ДГ „Христо Ботев“ в града и разказаха на децата за дърветата, горските обитатели и опазването на гората, играха забавни игри и засадиха фиданка от кедър. На **5 април** в ДЛС „Шерба“ бе проведена среща на лесовъдите ветерани, работили в района на Дирекцията.

6 април. По случай 30 г. на програмата LIFE служители на ДГС – Генерал Тошево, организираха залесяване съвместно с представители на Общината, РПУ, деца от ДГ „Пролет“ и служители на РДГ – Варна. Бяха залесени 30 едроразмерни фиданки, предоставени от ДЛС „Балчик“ (сн. 1 и 2).

На **6 април** служители и горски педагози от СИДП – Шумен, ДГС и РДГ във Варна изнесоха урок на децата от ДГ „Лястовичка“ в крайморския град и заедно засадиха фиданка от ясенolistен явор. Със задружни сили на **9 април** служители на ДПП „Златни пясъци“,

РДГ и ДГС във Варна и представители на Фейсбук групата „Чиста Варна“ почистиха горска територия в Природния парк (сн. 3).

Седмица на гората 2022 „Аз обичам гората“

РДГ – Кюстендил

7 април. Горските инспектори от Регионалната дирекция посетиха ДГ „Брезица“ в Брезник, където разказаха на децата за своите дейности и как да се грижат и пазят гората от малки. В двора на детската градина горските експерти показаха как се засажда дървета и какво е необходимо за тяхното отглеждане (снимката).

По-късно същия ден служителите извършиха залесяване в двора на

в конкурса „Моята гора“, за който пристигнаха над 300 рисунки от талантливи деца.

СУ „Васил Левски“ в Брезник и ДГ „Радомирче“ в Радомир.

На **11 април** директорът на РДГ – Кюстендил, инж. Здравчо Тодоров награди

победителите

Тази година освен творби от областите Кюстендил и Перник бяха получени и рисунки от гр. Сандански, Бургас и Детска градина „Слънце“ – Плевен.

Всички участници в конкурса получиха грамоти, а излъчените първенци – предметни награди, осигурени от ЮЗДП – Благоевград. Служители на Регионалната дирекция изказаха благодарност на всички, които се включиха в инициативите за Седмицата на гората.

РДГ – Ловеч

На **2 април** служители на ДГС – Ловеч, и доброволци извършиха почистване в м. Ак баир (сн. 1).

„Ако обичаш гората, боклукът – в торбата и в колата“ – това бе призивът, отправен от служителите на ДГС – Троян, в почистването на Лесопарка „Турлата“, в което участваха над 40 доброволци. Събитието откри директорът на ДГС – Троян, инж. Милко Станчев, който поясни пред дошлиите жители на града, че се довършва вторият етап на лесопарка с детски кът и благодари на всички, които се включиха в кампанията за един по-чист парк (сн. 2).

На **6 април** служители на РДГ – Ловеч, и ДГС в града подаряваха на желаещи граждани фиданки от разсадника в с. Сливек.

8 април. По инициатива на директора на ДЛС „Русалка“ – Априлци, инж. Добромир Нейков в Ловния дом се проведе среща, в която участваха представители на Изпълнителната агенция по горите, Държавните ловни стопанства „Русалка“, „Мазалат“ и „Росица“, РДГ – Ловеч, ДГС – Троян, СЛРД – Троян, Ловно-рибарските дружини от Велчево, Зла река и Острец, любители на природата. Бяха демонстрирани ловни ритуали, извършена беше първична обработка на отстреляна дива свиня, както и вземане на проби за АЧС и трихинелоза. Ас. Евлоги Ангелов от катедра „Ловно стопанство на ЛТУ (сн. 3) проведе дискусия за подборния отстрел в популацията на благороден елен, обитаваща северните склонове на

Средна Стара планина. Показани бяха специално подбрани трофеи от благороден елен, добити в ДЛС „Русалка“.

На **8 април** по дълголетна традиция, създадена в РДГ – Ловеч, пред бюст-паметника на лесовъда Никола Василев в алеята „Баш бу-

нар“, където през 1905 г. той извършва първите залесявания, бе поднесен венец. Директорът инж. Петър Петров поздрави колегите си за всеотдайния труд за съхраняване

на горите в района на Дирекцията и връчи регионалните призове „Служител по контрола и опазване на горските територии“ за 2021 г. на отличените горски инспектори. Като символ на продължаването на залесителното дело, в парка беше засадено дърво (сн. 4).

5 април. Официално бяха връчени регионалните награди на изявените лесовъди и служители по контрола върху дейностите по опазването на горските територии за 2021 година. Носител на регионалния приз „Лесовъд на годината“ за 2021 г. стана инж. Александър Дюлгеров – гл. експерт в РДГ – Пловдив. След тържествената част гостите се отправиха към дендрариума, където залесиха фиданки от бреза и смърч, с които допълниха видовото разнообразие. Бяха поднесени цветя на паметната плоча „130 години от създаването на горската служба и горското дело в Пловдивския край“ (сн. 1).

7 април. Бяха наградени деца от Комплекса за социални услуги „Олга Скобелева“ – Пловдив, участници в конкурса за детска рисунка „Аз обичам гората“. Лесовъди и възпитатели заедно с децата залесиха фиданки в двора на комплекса със заръката да пазят

горите. В същия ден се проведе детски празник в м. Копревките, където горските педагози под формата на забавни игри обясниха на малчуганите защитната роля на горите и за грижите, които полагат лесовъдите за тях (сн. 2).

РДГ – Пазарджик

На **5 април** служители от Регионалната дирекция, малките възпитаници от Детска градина „Здравец“ и представители на Регионалната библиотека „Никола Фурнаджиев“ в града участваха в интерактивни игри и викторини под мотото „Аз обичам гората!“. Празникът завърши със залесяване на фиданки от сребролистна липа около най-голямата библиотека в Пазарджишка област (сн. 3). Същия ден бе проведена и пресконференция с журналисти в горскостопанския участък – Црънча, на ДГС

– Пазарджик, където бяха демонстрирани дейностите, извършвани в горите – залесяване, отглеждане на култури, естественото възобновяване. Журналистите бяха запознати с целта на планираните сечи и резултатите от дейността по превенция и контрол на РДГ – Пазарджик.

Северозападно държавно предприятие – Враца

На **31 март** бяха обявени победителите в организирания от Предприятието конкурс за най-добро стихотворение на тема „Аз обичам гората“ за деца от V до VIII клас. Победител е Ема Петкова от Va клас на ОУ „Иван Вазов“ – Видин. В конкурса се включиха повече от 300 деца от различни краища на страната.

В празничната Седмица служителите на ДГС – Говежда, проведоха залесяване, в което участваха експерти от РДГ – Берковица, и ученици от специалността „Горско и ловно стопанство“ на Лесотехническата професионална гимназия. Бяха залесени 4100 фиданки акация за предотвратяване на ерозията (сн. 1).

Екип от ДГС – Монтана, помогна на ученици от Основните училища „Св. св. Кирил и Методий“ – с. Лехчево, и „Владимир Минчев“ и Професионалната гимназия по транспорт в с. Владимирово да залесят тополови култури на територията на Стопанството (сн. 2).

Над 150 кг отпадъци събраха на **2 април** служители от СЗДП и ДГС – Враца, в боровата гора над кв. Медковец. По същото време в Монтана се проведе съвместна инициатива на ДГС, ОУ „Иван Вазов“ и РС на КНСБ – почистване

на боровата гора над града. Преди почистването учениците залесиха с фиданки редина в боровата гора. На **6 април** ученици от XII клас на СУ „Д-р Асен Златаров“ и служители на ДГС в Годеч участваха във възстановяването на 1 дка иглолистна гора, пострадала от снеготоп и ледолом.

На **8 април** служители от ДГС – Белоградчик, съвместно с деца-

та и служителите от Центъра за обществена подкрепа и Дневния център за лица с увреждания в Белоградчик засадиха фиданки по случай „Седмицата на гората“.

9 април бе ден за залесяване за 80-те служители на ДГС – Годеч, и доброволци от Shell България, които облагородиха терен от 7 дка в землището на с. Шума. 4 дни преди това те извършиха почистване на 15 т строителни отпадъци от не-

регламентирано сметище в горски територии.

На **12 април** като част от събитията, посветени на Седмицата на гората, в района на Комплекс „Вестителят“ беше организирано състезание за ученици. Участваха 30 деца от VI клас на СУ „Христо Ботев“ във Враца. Участниците в шест отбора трябваше да преминат през 4 „горски станции“ и да изпълнят задачи, свързани с разпоз-

наване на дървесни видове и горски животни, да измерят диаметър на дърво, да сортират шишарки от няколко иглолистни дървета. Целта на инициативата беше чрез състезателни игри да се провокира любопитството на децата и за кратко да се „вживеят“ в професията на лесовъда. Инициативата се осъществи благодарение на СЗДП – Враца, ДГС – Враца, и ДПП „Врачански Балкан“ (сн. 3 и 4).

Североизточно държавно предприятие – Шумен

6 април. Екипите на ДГС – Генерал Тошево, и ДЛС „Балчик“ създадоха нова гора, за да отбележат 30 години работа по европейската програма LIFE. Теренът бе определен заедно с общинското ръководство на Генерал Тошево. Към инициативата, с която служителите на двете стопанства отбелязаха Седмицата на гората, се присъединиха и експерти от РДГ – Варна.

Няколко дена бяха необходими за почистването на горските територии, организирано от ръководството на ДГС – Върбица. Служителите събраха няколко тона отпадъци, като почистиха места за отход и чешми, както и зелените площи по пътя към Върбишкия проход. Камionenът за извозване на боклуците бе предоставен от кмета на община Върбица Мердин Байрям.

Нова гора се появи на **7 април** в землището на с. Веренци благодарение на работещите в ДГС – Омуртаг. Заедно с жители на селото те залесиха 12 дка с фиданки от цер и зимен дъб. По-късно служителите на Стопанството гостуваха на децата от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, където помогнаха на учениците да залесят дръвчета (сн. 1).

На **8 април** служителите в ДЛС „Тервел“ участваха в традиционната инициатива на горските структури за почистване на туристически обекти, както и на замърсени с битови отпадъци места, край които минават много хора. Над 2 т битови отпадъци бяха събрани в зелените площи покрай пътните отсечки Кочмар – Нова Камена и Тервел – Божак (сн. 2).

По време на празничната Седмица

екипът на ДЛС „Паламара“ залеси 39 дка нови гори. Пет декара са залесени с липа и червен дъб в землището на с. Венец, а 34 дка – с летен дъб в Каолиново (сн. 3).

Тонове с отпадъци събраха за няколко дена в горските територии и любими места за отход на населе-

нието служители на ДГС – Нови пазар. Над 3 т стари автомобилни гуми и изхвърлени в гората пластмасови изделия бяха прибрани от горските на територията на община Никола Козлево. В извозването на отпадъците се включи и местната управа. Горските почистиха от битови отпадъци и м. Стената в община Нови пазар, както и района около Мадарския конник в община Каспичан.

Северноцентрално

държавно предприятие –
Габрово

В навечерието на Седмицата на гората на **29 и 30 март** служители на ДЛС „Воден – Ири Хисар“ почистиха горски и крайпътни площи в двата участъка на стопанството. Десетки чували с отпадъци бяха събрани покрай път 205 в отсекката Веселец – Стефан Караджа, където пътят прекосява гората Ири Хисар, и в Ловностопанския участък – Воден. На **31 март** засадиха и оградиха 50 фиданки ябълки и круши. Възобновяването на горите на територията на стопанството е отлично и не е необходимо допълнително залесяване. Високите запаси на дивеча обаче изискват допълнително внасяне на горскоплодни дървесни видове (сн. 1). На 6 април ръководството и служителите на ДГС – Габрово, и представители на областната администрация, начело с областния управител Ралица Манолова, отбелязаха празника със залесяване на фиданки бор в м. Градище. Участваха директорът на ДГС – Габрово, инж. Антоанет Антонов и зам.-директорът инж. Николай Русев. Екологичната инициативата бе подкрепена от експерти на

СЦДП, предвождани от зам.-директора инж. Тодор Бонев (сн. 2). На **6 април** служители на ДГС „Болярка“ – Велико Търново, положили венец пред паметната плоча „135 години Регионална горска

служба“ в с. Арбанаси в знак на почит към дейността на своите предшественици (сн. 3).

На **11 април** лесовъдите от ДГС – Горна Оряховица, организираха Ден на отворените врати за ученици в горския разсадник „Джуленица“. Деца от СУ „Вичо Грънчаров“ посетиха разсадника, където лесовъдите им разказаха как се възобновява гората и им показаха как се отглеждат младите фиданки. Празникът продължи с образователни игри на открито. По повод празника горските служители предоставяха безвъзмездно на гражданите семенщици широколистни фиданки.

Същия ден служители на ДГС – Плачковци, и представители на Кметството събираха отпадъци от горски територии в района на града. В мероприятиято взе участие кметът на града Борислав Борисов.

Югозападно

държавно предприятие –
Благоевград

Предприятието отбеляза Седмицата на гората с множество прояви в областите Благоевград, Кюстендил, Перник, София, Ловеч и Пазарджик.

На **5 април** в землището на с. Стоб, на територията на ДГС – Рилски манастир, директорът на ЮЗДП инж. Дамян Дамянов откри възстановената от Стопанството туристическа пътека в природната забележителност „Стобски пирамиди“ и изградения Информационен и посетителски център (сн. 1). На **6 април** пред сградата на ДГС – Благоевград, горските служители безвъзмездно предоставяха на граждани семенщици фиданки за залесяване бяла бреза, червен дъб, обикновен кестен и храстови видове.

Същия ден в землището на с. Локорско, работещите в ДГС – София, проведоха залесяване на горски територии с доброволци на площ от 13.5 декара. Обектът е след изведена санитарна сеч в насаждения, нападнати от корояд (сн. 2).

На **7 април** в землището на с. Росоман служителите на ДГС – Сливница, съвместно с доброволци залесиха 9 дка горска територия, пострадала от пожар.

Горски служители от ДГС – Петрич, почистиха „Алеята на здравето“ в Беласица – любимо място за разходки на гражданите. Съвместно с доброволци служители на ДГС – София, събираха боклуци покрай автомобилния път над кв. Симеоново, преминаващ през горски територии.

Югоизточно държавно предприятие – Сливен

Мероприятията за Седмицата на гората на територията на ЮИДП започнаха още на 31 март. Експерти от Предприятието, ДГС – Сливен, и ДПП „Сините камъни“ участваха в залесяване на фиданки в дендариума на Природния парк заедно с ученици от Клуб „Сините скали“ от СУ „Пейо Яворов“ – Сливен (сн. 1). Младежите разгледаха разсадника на ДГС – Сливен, в м. Абланово. Лесовъдите им разказаха за подбора на посевния материал, процеса на сертификация на семена, засаждането на фиданки, отглеждането на дръвчета и тяхното развитие.

4 април. Експерти от ЮИДП – Сливен, служители на ДГС – Сливен, и представители на Инженерно-педагогическия факултет в града към Техническият университет, отпразнуваха заедно началото на Седмицата със залесяване на дръвчета кедър и ела в двора на образователната институция. Официалните гости на събитието – зам.-директорът на ЮИДП – Сливен, инж. Станимир Сотиров, ректорът на Техническият университет, проф. д.н. инж. Иван Кралов, проф. д.н. инж. Георги Тодоров – декан на Машинно-технологичния факултет на ТУ, и проф. д.н. инж. Станимир Карапетков – зам.-ректор на ТУ за Факултет и колеж – Сливен, се включиха в залесяването (сн. 2).

На **6 април** служителите на ДГС – Гурково, организираха акция по почистване на горски територии и съвместно с общинската администрация на Гурково и Николаево

почистиха м. Лазово и историческа забележителност „Портата“. По време на инициативата бяха залесени и фиданки около детска площадка.

На същия ден горските служители от ДГС – Кипилово, извършиха попълване на култура с 1500 фиданки явор на 3 дка в м. Явора. Площта е изчистена и освободена от повредената от върхов пожар през 2021 г. дървесина и е създадена култура от бял бор.

7 април. Служителите на ДГС – Казанлък, почетоха паметта на

от училището в селото бяха залесени фиданки от ела и бреза. На **6 април** служителите заедно с ученици от СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – Първомай, залесиха иглолистни и широколистни фиданки в двора на училището (сн. 1).

7 април. Представители на ДЛС „Извора“ съвместно с кмета на Община Девин и в присъствието на

френския лесовъд Феликс Вожли, като поднесоха венци и цветя на мемориалната му плоча в м. Царския завой (сн. 3). По стара традиция те залесиха край нея фиданки бреза и обикновен явор. Лесовъдите посетиха и Музея на лесовъдното дело в гр. Шипка, където положили цветя пред бюстовете на Феликс Вожли и неговия последовател Петър Манджуков. Гост на събитието бе кметът на гр. Шипка Василка Панайотова. Единственият по рода си музей в България, създаден през 1960 г., пази автентични документи и експонати от историята на горското дело у нас. Същият ден директорът на ЮИДП инж. Мирослав Маринов и директорите на държавните горски и ловни стопанства в Бургаска област проведоха среща с ветерани лесовъди от региона. Домакин на срещата бе ДЛС „Ропотамо“.

На **7 април** служители от ДГС – Стара Загора, и Регионалната дирекция по горите залесиха 3000 фиданки цер на 5 дка в м. Магарешка поляна. В инициативата взеха участие и десетки доброволци от Сдружение „Зелени Балкани“, служители на Общината и областната администрация, РД „ПБЗН“, граждани и гости на града.

учители, родители и ученици връчиха наградите на отличилите се участници в проведения по повод Седмицата на гората конкурс за рисунка „Гората – извор на живот“. Всеки класиран участник получи индивидуална награда (сн. 2).

На **8 април** служители на ДГС – Михалково, извършиха залесяване под мотото „Гората в сърцата на

нашите деца и внуци“ със сребрист смърч, едро- и дребнолистна липа и вечнозелена магнолия в парковите пространства на кметството и читалището в с. Селча, община Девин, както и в м. Давидово (сн. 3). За децата беше организирано рисуване върху дърво чрез оцветяване на дървета и животни, очертани върху дървени шайби от бук.

Служители на ДГС – Смялян, разда-

ваха на **8 април** пред административна сграда и тази на Общината в Рудозем посадъчен материал от обикновен смърч и птиче грозде на граждани (сн. 4). На **9 април** екипът на Стопанството извърши с помощта на доброволци попълване на площ от 1.5 дка във вече създадена култура в ГСУ – Могилица. Използвани бяха 390 двегодишни фиданки от черен бор.

Горска педагогика

ДПП „Витоша“ на празника с децата на София

6 април. В Борисовата градина експерти и горски педагози от Изпълнителната агенция по горите и Дирекцията на ПП „Витоша“ и студенти от Лесотехническия университет поканиха деца от различни възрасти за участие в традиционната си инициатива за Седмицата на гората. Горските педагози ув-

лякоха малчугани в образователни и забавни игри, в които те по достъпен начин научиха за връзката между отделните елементи на природата, необходимостта от използването на предмети за многократна употреба, определянето на възрастта на дърво и още много интересни факти за дървесните

видове и горските животни и най-вече защо всички трябва да опазваме нашата прекрасна природа. На голям посетителски интерес се радваха двете шатри, в които бяха подредени хербарии, семена от различни дървесни видове и инструменти и облекло, с които се работи в горите.

ДПП „Шуменско плато“ и СИДП – Шумен, с обединени усилия на горските педагози

610 деца от Североизточна България се включиха в уроците по „Горска педагогика“, организирани от експерти на СИДП и ДПП „Шуменско плато“ през Седмицата на гората. Педагозите гостуваха на над 250 деца в общините Тервел и Провадия, като за празника експертите на Парка подготвиха и два нови урока.

По време на първия урок млади изследователи от СУ „Панайот Волов“ в Шумен проучиха качествата на водата на р. Поройна. Урокът за водите в ПП „Шуменско плато“ се проведе съвместно с експерта от Община Шумен Галин Ганчев и служители на Регионалната лаборатория към Изпълнителната агенция по околната среда. Главните експерти Силвия Христова и Надежда Иванова демонстрираха как се измерват показателите на

повърхностните води. Ирина Павлова от Парка обясни на децата специфичните хидроложки особености на платото и как обявяването на територията за защитена допринася за чистотата на водите и изворите. Галин Ганчев

представи възникването и развитието на снабдяването с вода за населението от древни времена до днес, след което учениците се отправиха на поход по платото, за да видят какво представляват водните съоръжения „каптаж“ и „помпена станция“.

При втория урок четвъртокласници от същото училище научиха кои са най-разпространените дървесни видове в природния парк и кои са основните понятия, които използват лесовъдите, за да опишат съставните растителни части на гората. Децата разбраха защо са необходими мъртвите дървета и кои са вредителите и полезните насекоми. Всички тези знания бяха проверени чрез състезателна игра. Уроците с ученици и деца от детски градини във Върбица и Варна продължиха през всички следващи дни от Седмицата на гората.

Колективът на ДГС – Елешница, с директор инж. Илия Клечов

9 септември 1944 г. към него се присъединява и Гостунското лесничейство.

От 1952 до 1960 г. се разделя на две горски стопанства – едното става промишлено, а другото – по стопанисване. Промисленото стопанство извършва дърводобива, а това по стопанисване създава нови гори и поема охраната на гората в района.

Значителен е успехът на лесовъдите за намаляване на ерозионните процеси в района, основните фактори за развитие на които са пресеченият терен,

големите наклони, югозападното изложение и пашата на домашни животни.

През този период са построени доста технико-укрепителни съоръжения като каменни прагчета и брегови плетчета, както и пет баража за отбиване на водната сила при порои. Три от баражите са в Нисврътинското дере, които и досега са в добро състояние. Другите два са на р. Златарица, която тогава е нанасяла големи щети на селото, но с построяването на баражите водната ѝ сила е била укротена.

Със създаването на Горското стопанство в с. Елешница през 1937 г. започва масово залесяване на голите баири в района с борови гори. До 1984 г. са създадени повече от 161 526 дка нови гори, които изцяло променят облика на района, като най-масови са залесяванията от 1960 до 1978 година.

Дърводобивът е една от най-старите дейности в Родопите, която от край време е осигурявала препитанието на хиляди работници и семействата им. Това винаги е държало будно вниманието на хората към проблемите на гората.

В днешно време Държавното горско стопанство в Елешница дава своя основателен дял в развитието на горите в този красив район на Родината.

Горди с историята си, уверени в бъдещето

Териториалното поделение на ЮЗДП – Благоевград, Държавно горско стопанство – Елешница, носи името си от едноименното село, в което е седалището на Стопанството. Територията му обхваща части от две общини – Разлог и Белица. Разположено е в северозападната част на Родопите – Велиишкия дял. Централното било е вододел на реките Марица и Места. От него се спускат къси, но стръмни била, които очертават силно насечен релеф на терена. На север от него се намира ДГС – Якоруда, на изток граничи с Държавните горски стопанства „Алабак“ – Велинград, Чехлюво и Селище, на юг – с ДГС – Места, и ДГС – Добринище, а на запад и северозапад – с Държавните горски стопанства в Разлог и Белица. Всички граници със съседните горски стопанства са ясно изразени и минават по добре очертани дерета, била или автомобилни пътища.

ДГС – Елешница, е разделено на три горскостопански участъка

– „Бабяк“, „Златарица“ и „Матан дере“. Сградата на Горското стопанство е седалище и на трите. Държавните горски територии са с площ 14 444 хектара. Най-високата част е връх Велийца (1711 м н.в.), а най-ниската – при р. Места (650 м н.в.). Общото изложение на терена е югозападно, а лесистостта е 80 %. Иглолистните гори са представени от бял и черен бор, смърч и ела, а широколистните – от бук и зимен дъб. Средногодишното ползване на дървесина по горскостопански план от 2012 г. е 24 154 куб. метра.

Историческа справка

Горското стопанство в с. Елешница е създадено през април 1937 година. Преди тази година е съществувало като Лесничейство към Разложкото горско стопанство. През 1939 г. ГС – Елешница, обединява Трудовата горскопроизводителната кооперация „Пчела“ в с. Елешница и „Дерменка“ в с. Бабяк с бившите лесничейства в селата Елешница и Лютово. След

Отбелязване на 85-годишнината на Стопанството

По време на Седмицата на гората ДГС – Елешница, отбеляза 85 години от създаването си с интересни занимания и игри с деца и ученици.

Служители на Стопанството посетиха малчуганите от Детската градина „Надежда“ в с. Елешница и им помогнаха да поставят къщички за птички в двора на детското заведение, дадоха им съвети как да се грижат за пернатите и ги зарадваха с подаръци. Децата участваха дейно и при залесяването на дръвчета в двора на любимата си градина.

По-късно в двора на Стопанството с помощта на горските педагози от ЮЗДП – Благоевград, ученици научиха интересни факти за гората и ролята, която изпълнява, включи се в ролеви игри и получи подаръци.

Инж. Илия Клецов награди всички участници в конкурса за детско творчество, посветен на Седмицата на гората, включващ творби от естествени материали, на тема „Гората – извор на живот“.

Инж. Иван ГЕРИН
заместник-директор

Празничният ден на служителите на Стопанството премина със занимания с деца и залесяване на дръвчета

Нови ръководители

Инж. Валентин ЧАМБОВ е новият заместник-министър на земеделието

На 27 април за заместник-министър на земеделието е назначен инж. Валентин Чамбов.

Роден е на 11 юни 1974 г. в гр. Гоце Делчев. Завършва Природо-математическата гимназия „Яне Сандански“ с профил „Математика“ през 1993 година. През 1998 г. се дипломира в Лесотехническият университет с магистърска степен „Горско стопанство“. През 2004 г.

завършва Университета за национално и световно стопанство с магистърска степен „Публична администрация“.

Трудовата си кариера започва през 1999 г. като лесничей в Държавно лесничество – гр. Гоце Делчев. След това е старши лесничей и управител на държавната дърводобивна фирма „Ореляк 99“ ЕАД.

През 2003 г. започва работа в Националното управление по горите като младши експерт, след което последователно е старши експерт, главен експерт, началник на отдел и директор на дирекция в централното горско ведомство.

Инж. Чамбов е съавтор на действащия Закон за горите и на част

от нормативната уредба в горския сектор. Участвал е в работни групи и комисии към помощните органи на Европейската комисия в Брюксел, касаещи европейското право по отношение на горското стопанство и употребата на дървесина.

Автор е на редица публикации, свързани с развитието на горския сектор, ползването на дървесина, дървесната биомаса за енергийна употреба, износа на дървесина и други.

До 2021 г. е член на Редакционния съвет на списание „Гора“.

Член е на Управителния съвет на Съюза на лесовъдите в България.

В Министерството на земеделието ще отговаря за ресор „Гори“.

„Природа, лов, риболов“ – пресечната точка между екологичната култура и бизнеса

Тази пролет след двегодишно прекъсване изложението „Природа, лов, риболов“ отново посрещна посетители. Форумът се проведе от 30 март до 3 април под егидата на Министерството на земеделието и беше организиран от Международния панаир – Пловдив, със съдействието на Изпълнителната агенция по горите, държавните предприятия и Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“.

Заместник-министърът на земеделието Стефан Бурджев откри изложението в присъствието на и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки, председателя на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите Пламен Абровски, посланика на Република Сърбия у нас Н. Пр. Желко Йович, председателя на НЛРС – СЛРБ инж. Васил Василев, ръководството на Международния панаир, кмета на община Пловдив Здравко Димитров и заместник областния управител на Пловдив Николай Василев, заместник-кметове и кметове на райони в града, общински съветници и почетни консули (сн. 1 и 2).

В обръщението си към присъстващите заместник-министърът каза: „Преживяхме две трудни години на епидемична обстановка, които се отразиха на всички сфери на живот. Въпреки това през изминалата година се наблюдава 10 % увеличаване на българските и чуждестранните ловци, ловували по линия на организирания ловен туризъм“.

Темата на 26-ото издание на изложението „Природозащитната роля на ловеца“ бе разгърната чрез деловата програма и различни атрактивни събития в рамките на форума.

По инициатива на ИАГ и с подкрепата на Министерството на земеделието, държавните предприятия и ловци беше представена експозиция от ловни тро-

феи от различни видове дивеч, добити на територията на страната чрез селектиран отстрел (сн. 3 и 4), диорами от паднали дивечови рога (сн. 5), препарирани благороден елен, муфлон, лисица, заек, глухар и друг дребен дивеч, които показаха страната като атрактивна дестинация за организиран ловен туризъм. Комисия за оценка на ловни трофеи, в която участваха експерти от РДГ – Пловдив, и ИАГ, консултираха посетителите.

На пресконференция главният директор на Международния панаир – Пловдив, доц. д-р Иван Соколов запозна журналистите с новостите и проявите в изложението, като фокусът бе поставен върху организираната за първи път от институцията инициатива за детско приложно творчество – конкурсът „С любов към природата“. Постъпилите над 50 проекта – декорации, диорами и тематични композиции, изработени от естествени материали от деца до 12-годишна възраст, бяха подредени във впечатляваща експозиция и радваха посетителите. Експертно жури оцени творбите, а най-добрите бяха отличени с награди (сн. 6).

В презентацията си инж. Филип Ковашки изнесе данни за приходите по линия на организирания ловен туризъм (сн. 7). За 2021 г. те възлизат на 5 689 054 лв. и обхващат информацията, подадена от държавните ловни и горски стопанства и ловно-рибарските сдружения до 28.02.2022 година. Приходите само от държавните ловни стопанства за м.г. са 3 199 076 лв., като на първите места се нареждат Държавните ловни стопанства „Кормисош“, „Воден-Ири Хисар“, „Тракия“ и „Росица“.

Въпреки епидемичната обстановка в глобален мащаб от COVID-19 в България през 2021 г. са ловували общо 4601 ловци, в т.ч. 3570 българи и 1031 чужденци. Основна част от чуждестранните ловци,

Заместник-министър Стефан Бурджев и главният директор на Международния панаир – Пловдив, доц. д-р Иван Соколов при откриването на „Природа, лов, риболов“

посетили страната за лов на едър дивеч, са от Германия, Испания, Италия и Франция. Към дребния дивеч предпочитания са имали ловците от Италия, Гърция, Испания и Франция.

Страната ни е лидер в генетичните дадености на популацията от благороден елен. От отстреляните през 2021 г. благородни елени 46 са оценени със златен медал, 51 – със сребърен, и 53 – с бронзов. През септември 2021 г. по линия на ОЛТ са отстреляни 3 капитални трофея, оценени с над 250 т. по СИС, в Държавните ловни стопанства „Воден-Ири Хисар“ и „Дунав“.

От отстреляните 125 диви свине 51 са оценени със златен медал, 31 – със сребърен, и 43 – с бронзов. Най-високо оценен е екземпляр, отстрелян в УОГС „Г. Ст. Аврамов“ – с. Юндол. При елена лопатар 24 отстреляни животни са оценени със златен медал, 14 – със сребърен, и 16 – с бронзов. Най-добрият трофей през 2021 г. е отстрелян в ДЛС „Искър“, оценен с 204.18 т. по СИС.

През 2021 г. общо 34 муфлона са получили медали, от които 8 са златни, 8 – сребърни, и 18 – бронзови. С най-висока оценка за годината е отстреляният в ДЛС „Несебър“ екземпляр, оценен с 221.90 т. по СИС. От отстреляните сърни броят на оценените с медал е 91, от тях 9 са златните, 32 – сребърните, и 50 – бронзовите.

Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“ представи информация за членството си в Международния съвет за опазване на природа и природните ресурси (IUCN). Международната организация има статут на наблюдател и консултант в ООН и участва в прилагането на няколко международни конвенции за опазване на

природата и биоразнообразието.

Изложбата на ловни трофеи и паднали дивечови рога на НЛРС – СЛРБ представи природозащитната дейност на Сдружението под мотото „С грижа към дивата природа“. Националната организация за пръв път показва атракция с добавена реалност – 3D модел на световния рекорд при благороден елен (AR).

На кръглата маса „Електронни разрешителни за лов“ ловни експерти от ИАГ и технически консултанти запознаха служители на държавните предприятия и техните териториални поделения, представители на НЛРС – СЛРБ, БЛРС и ловни сдружения с подготвяния идеен проект за мобилно приложение (сн. 8), за да бъдат чути становища и въпроси, свързани с реализацията му. Целта на електронното разрешително за лов е да се повиши коректността при отчитането на отстрела, както и да се гарантира законността при провеждането на ловните излети. Електронните разрешителни ще бъдат издавани от досегашните оторизирани органи. Осъществяването на проекта ще наложи изменение в нормативната уредба, но законите промени ще бъдат предложени едва когато всички технически подробности по него бъдат уточнени.

Събитията, посветени на децата, бяха много забавни. Пътуващото фургонче „Горичка в количка“ гостува на зелените площи на панаирното градче с интерактивни игри и уроци, подготвени от горските педагози от ИАГ и ДПП „Витоша“ (сн. 9). Ученици от 5 училища и деца от Комплекса за социални услуги „Олга Скобелева“ в Пловдив научиха за работата на лесовъда и за живота в горите. На децата бяха подарени образователни материали и фиданки, които да залесят. Представители на Сдружение „Зелени Балкани“, работещи по проекти за опазването на редки видове, разказаха на децата за черния лешояд, червеногушата гъска и малкия корморан и се включиха в забавни игри с тях. Малчуганите на живо видяха ловен сокол, мишелов и керкенец. Малките палавници твориха в детска работилница с естествени материали.

На щанда на ИАГ представители на дирекциите на природните паркове даваха информация за актуални проекти, защитени територии, природни обекти, растителното и животинското богатство, възможностите за туризъм с тематични маршрути, фестивали и предлагаха специализирана литература.

НГТСД „Христо Ботев“ – Велинград, се представи с ловни трофеи, препарати на животни, пособия и инструменти.

В „Природа, лов, риболов“ тази година участваха над 70 фирми – производители и търговски представители, които показаха голямо разнообразие от

ловно, риболовно и спортно оборудване, оптически и навигационни уреди, лодки и специализирани превозни средства.

Посетителите имаха възможност да проверят точността си на стрелбищата за въздушно оръжие, да наблюдават демонстрации с коне тежковози за теглене на трупи, дърворезба с моторен трион, ловни стрелби в реално време на екран, да присъстват на демонстрации на уреди за привличане на дивеч. За посетителите на изложението готви лично Ути Бъчваров.

Бяха организирани посещения до териториалното поделение на ЮЗДП – Благоевград, Държавно ловно стопанство „Кричим“ – наследник на ловния парк „Кричим“, принадлежал на княз Фердинанд. На територията на стопанството се намира дворецът „Кричим“, който също може да бъде разгледан цялостно.

По време на изложението на територията на Стрел-

бищен комплекс в с. Труд се проведе състезанието по ловна стрелба с гладкоцевно оръжие, организирано от ИАГ с подкрепата на НЛРС – СЛРБ. Участваха отбори на ИАГ, на четири от държавните горски предприятия – СИДП, ЮЦДП, ЮЗДП, ЮИДП, НЛРС „Съюз на ловците и риболовците в България“ и Сдружение „Български ловно-рибарски съюз“, които се състезаваха в дисциплината „скийт“. Първо място завоюва отборът на НЛРС – СЛРБ, второ – на ЮИДП – Сливен, и трето – на СИДП – Шумен. Победителите и техните подгласници получиха купи, медали, грамоти и предметни награди.

Традиционното състезание за полеви изпитания на кучета птичари,

което се провежда по правилата на турнира „Св. Хуберт“, събра 23 състезатели, от които 4 дами. Тази година то беше организирано от НЛРС – СЛРБ и ИАГ и се състоя на полигона за обучение на кучета, работещи със стойка, в ДЛС „Тракия“. Победители станаха Петър Ветренски с кур-

цхар Кайен фром Ветренски, Мирослав Ненковски с английски пойнтер Пандора дел Ненковски и Галин Георгиев с английски пойнтер Барби от Ивица. Класираните се получиха купи, медали, предметни награди и лакомства за отлично представилите се ловни кучета.

В риболовното състезание за деца до 12-годишна възраст, организирано от ИАГ, РДГ – Пловдив, НЛРС – СЛРБ с подкрепата на Община Пловдив, участваха 17 деца. На гребния канал на Пловдив те ловиха кефали и слънчащи, които след измерването бяха върнати обратно във водоема. Победител стана Даниел Миндилев (11 г.), който взе и приза за най-голяма уловена риба. Всички участници получиха грамоти, предметни награди и фиданка от бял бор, която да засядат.

Третият национален турнир по надсвирване със свирки за привличане на дивеч, организиран от ИАГ и НЛРС – СЛРБ, се проведе в три категории – „Зеленоглава патица“, „Голяма белочела гъска“ и „Хищници“. В категория „Зеленоглава патица“ се явиха най-много претенденти – 14. Пръв в нея стана Манол Русинов. В категорията „Голяма белочела гъска“ се отличи Божидар Николов. В категорията „Хищници“ най-добър беше Боян Банев. За пръв път по време на турнира участваха и деца. Те се включиха само в категория „Зеленоглава патица“, а първото място спечели Георги Медаров. Купите и предметните награди бяха осигурени от Изпълнителната агенция по горите.

Женя СТОИЛОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

Wood-Mizer банцигови ленти

НАЙ-ДОБРИЯТ ИЗБОР НА ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛИТЕ

Клиентите на Wood-Mizer потвърждават, че оригиналните ленти Wood-Mizer BLADES могат да гарантират високо качество на рязане и удължен живот и всичко това - на много достъпна цена.

Ако цените професионалната и безопасна работа, изберете оригиналните ленти на Wood-Mizer!

biMETAL **maxFLEX** **doubleHARD** **silverTIP** **startCUT**

www.woodmizer.bg | office@ecotechproduct.com

Екотехпродукт ООД
София 1186, ул. „Стар Лозенски път“ № 38
тел./факс: 02/979 17 10
тел.: 02/462 70 35
тел.: 089 913 31 10

Wood-Mizer
from forest to final form

ОПАСНОСТИ ПРИ ГАСЕНЕТО НА ГОРСКИ ПОЖАРИ и мерки за намаляването им

Горският пожар е едно от най-опасните природни бедствия – причинява необратими поражения на околната среда и огромни материални щети. Възникнал в малки мащаби, той има локален характер, но неовладян навреме, може да прерасне в голям и да придобие характер на масов – със сериозна заплаха за екологичните системи, инфраструктурата и човешкия живот.

Огромни са ресурсите, които се мобилизират при потушаването на горски пожари – например в Канада в борбата с огъня през 2016 г. участват 1500 пожарникари, 100 хеликоптера, 20 самолета; през 2017 г. в Чили в борбата с огъня се включват над 20 000 пожарникари и 47 летателни средства; в американския щат Калифорния (2018 г.) в гасенето участват 5400 пожарникари, 622 специализирани коли, 107 булдозера и 74 летателни средства. За овладяването на огнената стихия в последните няколко години са дадени и много жертви – в Австралия през 2009 г. са загинали 173 души, в Русия (2010 г.) – 60, в Португалия (2017 г.) – 104, в Чили (2017 г.) – 11, в Гърция (2018 г.) – 103, в САЩ (2018 г.) – 76, Испания (2020 г.) – 6. За съжаление през 2021 г. в България пожар отне живота на двама горски служители от ЮЗДП – Благоевград.

Организацията и редът за защита на горските територии от пожари са добре регламентирани в Наредба № 8 (от 11.05.2012 г.). Въпреки всички мерки борбата с огъня е непредвидима, а рисковете за служителите при потушаването му са сериозни – трудови зеполуки, професионални заболявания, смърт.

Необходимо е да се акцентира по-зadълбочено върху опасностите, които възникват при

гасенето на пожарите, и какви мерки трябва да се предприемат за намаляването им.

РИСКОВЕТЕ ЗА ХОРАТА МОГАТ ДА БЪДАТ РАЗГЛЕЖДАНИ В ДВЕ НАПРАВЛЕНИЯ:

- в резултат на самия пожар: повишена температура на въздуха в работната зона, светлинно и топлинно излъчване, дим със съдържание на въглероден оксид и въглероден диоксид, горящи частици от горски горими материали;

- в резултат на средата – тежки теренни условия, водещи до риск от подхлъзване, нараняване на крайници.

Гасенето на горски пожар е опасна, тежка, продължителна и уморителна дейност, затова служителите трябва да са в добро здравословно състояние и с подходяща физическа подготовка, да бъдат обучени и информирани за опасностите и рисковете, да вземат всички мерки, за да предпазят себе си и хората около тях. Задължително е да бъдат осигурени с надеждни средства за защита и да се ограничи престоят им в димна среда.

Една от най-сериозните заплахи за живота на човек произтича от интензивните температурни натоварвания. Те увреждат кожата и повърхността на дихателните пътища, носната лигавица, ушите, носа. Високата температура, ниската влажност на въздуха и високото топлинно излъчване в съчетаване с тежката работа повишават температурата на организма до опасни нива (38 – 40°C), участва се дишането и пулсът. Това води до изпотяване, намаляване на съдържанието на течности в тяло, в резултат на което кръвта се съсъства. Рязко се влошава здравословното състояние – появява се умора, жажда, главоболие, виене на свят, слабост,

нарушава се координацията на движенията. Може да настъпи дехидратация, затова е необходимо човек да е приел вода преди да започне да гаси пожар, да пие вода по време на работата и след това, защото може да изгуби 1 – 2 л телесни течности за час.

При пряк контакт с пламъците има риск от изгаряния на откритите части на тялото и запалване на облеклото от летящи горящи частици и искри. Има опасност от падане на горящи и тлеещи части от короните на дърветата, които освен термични поражения могат да причинят и физическо нараняване по тялото. Влошената видимост пречи на ориентацията и може да доведе до инциденти.

Обгазяването и свързаните с него негативни въздействия са най-честата причина за смърт при пожар. Димът и газовете, които се образуват при горене, са силно отровни. Най-токсичният компонент на дима е въглеродният оксид (CO). Той се получава при непълното изгаряне на горски горими материали заради липсата на кислород. Няма цвят и мирис, но когато попадне в човешкото тяло, се свързва с хемоглобина, пречи на транспортирането на кислород до клетките на тялото и настъпва задушаване. При вдишване на въздух с малка концентрация на CO – до 1.2 мг/л, настъпва главоболие, главозамаяване, шум в ушите и нарушена координация. Това причинява объркване и паника, човек взема неправилни решения, което води до риск от изгаряния на тялото и дихателните пътища, обгазяване. При по-голяма наситеност на газа пораженията стават по-сериозни и може да се стигне до фатален край. Въглеродният диоксид (CO₂) е с по-малко токсично въздействие върху

организма. При ниска концентрация води до дразнене на очите и лигавицата на дихателните пътища и болки в гърдите, но при продължително вдишване също е смъртоносен. Пребиваването в задымлена среда е причина и за астматични пристъпи и алергии. Високите температури, топлинната радиация, обгазяването и намалената видимост оказват сериозно психично въздействие. То се изразява в неувереност, тревога, безпокойство и страх. Тези реакции могат да прераснат в паника, която в повечето случаи води до отказ от разумни действия. Подобни психични прояви в поведението са причина за трагични инциденти.

При бушването на пожар се регистрира монотонен и постоянен шум, който може да причини стрес, понякога чувство на страх, безпокойство и води до преждевременна умора. При тези условия вниманието е намалено, затруднява се възприемането на командите, усложнява се организацията по гасене. При работа с противопожарна техника нивото на шума варира от 76 до 130 децибела. В този случай е необходимо пожарникарите да бъдат оборудвани с високоговорители и радиостанции.

Околната среда, в която се развиват пожарите, създава допълнителни опасности. Повечето от горските райони се характеризират със сложна топография и силно пресечен релеф с множество дерета, склонове с гъста растителност. Преминаването през подобни зони крие риск от нараняване, падане, бързо изтощение. Непознаването на района и влошената видимост водят до бърза умора и дезориентация. Постоянна е опасността от падащи дървета или части от тях, скрити препятствия и неравности на терена, пропадане в огнени ями, механични увреждания – счупвания, изкълчвания и навяхвания. Подобни наранявания могат да се получат и при работа с противопожарното оборудване – недостатъчно уплътняване на горските пожарогасители, неправилно заточване и закрепване на брадви, лопати, мотика.

ОСНОВНИ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ПРИ ГАСЕНЕ НА ГОРСКИ ПОЖАРИ

Участниците трябва задължително да са преминали обучение по пожарна безопасност и ежегоден инструктаж преди пожароопасния сезон. При започване на пожарогасенето ръководителите на групи трябва да получат списъци със служителите и участниците, както и топографска и горскостопанска карта на района. В групата на всеки двама участници да има по един опитен служител, познаващ добре местността. Да се осигури надеждна връзка между ръководителите на пожарогасенето и отделните гасачески групи чрез радиостанции или други устройства. Да бъдат определени местата за оттегляне и методите за сигнализация при промяна на условията (по радиостанция, чрез мегафон или сигнални пистолети). Да се подсигури храна и достатъчно питейна вода (5 – 8 л на гасач за ден (смяна), места за почивка и отмора на безопасна разстояние. Умората от физическото натоварване води до неефективност – необходимо е да се осигури

почивка на всеки час при продължителност на гасене до 14 часа.

Служителите трябва да са оборудвани с медицинска аптечка и да са обучени да осигуряват първа помощ на пострадал. Задължение на кмета на общината е да осигури на място линейки за долекарска помощ при евентуално възникване на злополука.

ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА

Съгласно Наредба № 8 личните предпазни средства и защитни облекла са каска, защитни очила, защитна върхна дреха и панталон, защитни обувки и ръкавици. Защитното облекло предпазва служителя при работата му в условия на висока температура, топлинно излъчване, наличие на въглероден окис и въглероден диоксид във въздуха, възможна липса на кислород, влияние на различни климатични условия, движение по неравен терен и с различни препятствия, повишен шум и вибрации.

Върхната дреха, панталонът и ризата трябва да са изработени от специални платове, осигуряващи надеждна защитата от пламъци, искри и топлинен поток. Да са достатъчно леки и удобни, да не създават заплахата от прегряване и да не причиняват дискомфорт. Върхната дреха и ризата да са с дълги ръкави и свободни по тялото. По тях да няма емблеми и надписи, които могат да задържат и отвеждат топлина, да са със сигнално жълт цвят или такъв, който се откроява под склопа и при оскъдна светлина. Панталоните да са свободни, за да не ограничават движението. Дължината им е такава, че да падат над горните части на ботушите и да не позволяват да попаднат искри или въглени в обувките. Дрехите под предпазното облекло трябва да са изцяло от памук.

Каската, предназначена за защита на главата, шията и лицето от механични и термични влияния на агресивната среда,

трябва да е изработена от термо- и удароустойчива пластмаса, цветът ѝ да се откроява от околната среда.

Очилата осигуряват защита срещу частици, които могат да попаднат в очите, и срещу високите температури. Изработени са от негорим удароустойчив материал и са с широко зрително поле (панорамно), стъклото е обработено против замъгляване.

Ръкавиците са изработени от кожа, за да предпазват ръцете от изгаряне, и могат да бъдат с удължена част, за да покрият предмишницата.

Маската предпазва дихателната система от вдишване на частици и кожата на лицето и шията от лъчистото влияние на огъня, задымването и пушека. Препоръчително е да е изцяло от памук.

Обувките трябва да осигуряват термична и механична защита на краката – да са устойчиви, да притежават антистатичност и да са топлоизолирани в подметките.

Нужно е служителите да са снабдени с мощни технически средства и допълнително оборудване в случай на авария – раница, колан, манерка за вода, личен комплект за първа помощ, радиостанция, фенер за каска, противопожарен подслон.

Коланът се състои от лента от високоустойчива огнеупорна материя за окачване на различни елементи от личните предпазни средства.

Манерката за вода е херметичен контейнер с висока топло- и удароустойчивост, с вместимост 1.3 л, защитен с огнеупорна текстилна материя и фиксиран към колана.

Личният комплект за първа помощ се състои от санитарни материали: марлени превръзки, превръзка за изгаряне, еластична превръзка, стерилна марля, тиксо, водоустойчиви залепващи ленти, ланцет, ножичка, пластмасова кутия (кутия за хапчета), спирт, йод и амоняк, поставени в устойчива платнена торбичка.

Радиостанцията служи за осигуряване на комуникация между гасачите, за да се информират взаимно за ситуацията.

Фенерчето за каска се използва при работа през нощта. Фокусът да е устойчив на удар и да дава възможност за увеличение.

Противопожарният подслон е изработен от фибростъкло, тъкан силициев диоксид и алуминий и служи за източник на въздух, като същевременно отразява лъчистата топлина.

Раницата е изработена от устойчива на топлина материя, има предпазни колани, закрепени около бедрата и гърдите, така че да е добре фиксирана към тялото и да осигурява правилно разпределение на тежестта. Предназначена е да съхранява всички елементи, от които се нуждаят гасачите – комплект за първа помощ, фенерче с допълнителни батерии, карта, компас, предпазни очила, тапи за уши, бутилка с вода, предпазители и други.

Необучени, неподготвени, недисциплинирани и необорудвани с лични предпазни средства хора нямат място в борбата с горските пожари.

Гл. ас. д-р инж. Тихомир КРУМОВ – ЛТУ

Гл. ас. д-р Светослав МИТКОВ

Природата е храм, в който трябва да изпитваме смирение

Роден съм в София. През 2008 г. завърших СУ „Св. Климент Охридски“, специалност „География“, и магистратура „Физическа география и ландшафтна екология“. През 2009 г. постъпих на работа в Лесотехническия университет като асистент по метеорология и климатология. От 2011 г. съм докторант по научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“ към Катедра „Екология, опазване и възстановяване на околната среда“.

– Кое Ви вдъхнови, за да се насочите към професията си?

Още от дете мечтите ми са свързани с пътувания по далечни и екзотични земи. Това, което предизвикваше интереса ми, бе красотата на дивата природа и невероятното разнообразие от организми по планетата. Разбира се, на тази тематика бяха посветени и повечето книги, които четях. По време на студентските ми години все повече разбирах значението на климатичните условия като фактор за богатството от видове в растителния и животинския свят. Слушах разказите на преподаватели ми за пътешествията им в различни страни и искрено се възхищавах на чутото. Особено много се впечатлих от разнообразните климатични условия, характерни за България. Учебните ни практики, проведени из страната, се оказаха безценни. За това уникално богатство си струваше не само да се научи, но и да се разкаже...

– В последните няколко десетилетия науките метеорология и климатология са поставени под прожекторите на общественото внимание, а посланията на специалистите в областта са двигател на световни политики. В преломно време ли живеем?

Метеорологията е наука с дълга история. Още от древни времена хората са били изправени срещу природните стихии и са отбелязвали някои от атмосферните явления. С развитието си метеорологията е описала и установила редица закономерности във възникването и протичането на атмосферните процеси и явления. Значението на тази

наука се определя от обстоятелството, че огромна част от човешките дейности зависят от атмосферните условия или по-популярно казано – от условията на времето. Тук можем да посочим селското и горското стопанство, транспорта (въздушен, морски, сухопътен), строителството, енергетиката, туризма и т.н. От друга страна, климатологията, която се е оформила като самостоятелна научна дисциплина, днес е особено актуална. В светлината на проблемите, свързани с изменението на климата, е трудно да си представим концепция за дългосрочното планиране, без да се отчете въздействието на климата, а още повече на евентуалното му изменение във времето и пространството. Затова проблемът с изменението на климата, както в глобален, така и в регионален план, е изключително актуален. Световната научна общност изразява своята загриженост и алармира относно възможните отрицателни последствия за природата и човека, като проблемът се разглежда с разбиране от ООН и правителствата на повечето държави. Днес всички приемат т.нар. глобално затопляне като реалност, а по темата са проведени многобройни научни форуми, международни законодателни и организационни мероприятия, подписани са редица конвенции. Тъй като изменението на климата засяга цялото човечество, това е една от причините науките метеорология и климатология да стават все по-популярни. Климатичните аномалии и все по-осезаемият антропогенен натиск върху природната среда показват, че наистина сме близо

до преломния момент или дори че се намираме в него.

– Тази година Световният ден на метеорологията (23 март) бе посветен на ранното предупреждение при риск от бедствие, което подчертава жизненоважното значение на хидрометеорологичната и климатичната информация. По-чести и екстремни ли са климатичните катаклизми в последните години?

Сред основните задачи на съвременната метеорология са разработването на методи за прогнозиране на бъдещото развитие на метеорологичните процеси, както и на методи за смекчаване или предотвратяване на неблагоприятните метеорологични явления. В докладите на Междуправителствената група експерти по изменение на климата (Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)) се обобщават резултати от проучвания за изменчивостта в екстремните метеорологични явления. Според IPCC всеки допълнителен 0.5°C повишение на температурите (поради глобално затопляне) причиняват ясно и забележимо увеличаване на интензивността и честотата на явления като горещи вълни, интензивни валежи, проява на суша в някои региони на планетата, пожари, интензивни тропични циклони, намаляване на площта на полярните ледове и други промени. Разбира се, тенденциите за някои от тези явления не са така добре изразени или не се проявяват с еднаква степен в различните региони на планетата. Например що се отнася до повторемостта на

интензивните валежи тенденциите са противоположни за отделните райони. На някои места това явление е с по-голяма честота, въпреки намаленото или непромененото общо количество на валежите там. За Северното полукълбо, по-точно за Северна Америка и Европа, се наблюдава по-честа проява на интензивни валежи. От втората половина на XX в. за тези области е установено увеличаване на екстремните валежи с 2 – 4 %. В докладите с висока степен на достоверност се посочва, че в глобален мащаб се прогнозира увеличаване с около 7 % на екстремните ежедневни валежи за всеки 1°C глобално затопляне. Случаите на топли вълни се увеличават в Европа, Азия и Австралия. Отбелязано е увеличаване на териториите, обхванати от суша, като в някои райони честотата и интензивността на явлениято е нараснала. Например през 70-те и 80-те години на XX в. областта Сахел в Африка е обхваната от суша, при която валежите са били с около 30 % под нормата. Много трудно се установяват промени в характеристиките на тропичните и извънтропичните бури. В докладите на IPCC се предвижда нарастване при случаите на разрушителните тропични циклони. През последните десетилетия на XX в. само за отделни части от Северния Тихи океан, Северна Америка и Европа е регистрирано увеличаване в честотата на извънтропичните бури. Анализите на явления, имащи локален характер, като торнадо, дни с гръмотевични бури и падане на градушка трудно дават основание за заключения, свързани с някакви дългосрочни изменения.

– В началото на март в централата на Световната метеорологична организация е проведена среща между представители на COP26 (Обединеното кралство) и на предстоящото COP27 (Египет), на която са обсъдени констатациите на новия доклад на IPCC. „Вижда се точката, от която няма връщане назад“ – споменава в изказването си съпредседателят на Работната група Дебора Робъртс. Какво очаква света?

– Според докладите на IPCC главно поради човешкото въздействие светът вече се е затоплил с около 1°C спрямо прединдустриалния период. Ако глобалното затопляне продължи, то опасностите, свързани с климата и рисковете за природната среда и хората ще се умножат. Въздействията и последиците от климатичните изменения ще стават все по-комплексни и по-трудни за пред-

сказване и управление. Евентуалното увеличаване в случаите и интензитета на екстремните явления ще има последици, свързани със значителни загуби и щети, което ще оформи своеобразен „ефект на доминото“ за различните стопански отрасли и региони.

Докладите засягат и въпросите за последиците от климатичните промени върху околната среда. Счита се, че измененията на климата са причинили значителни щети и все по-необратими загуби в сухоземните, сладководните, крайбрежните и морските екосистеми. При голяма част от оценените видове се наблюдава изместване на местообитанията. По-честите екстремни явления, особено свързаните с високи температури, оказват крайно негативно въздействие както на сухоземните, така и на морските обитатели.

От гледна точка на човешкия фактор около 3.3 – 3.6 милиарда души живеят в условия, които са силно уязвими от промените в климата. Зачестилите метеорологични екстремни явления и климатични аномалии ще изложат милиони хора на продоволствена несигурност. Вече се наблюдава нарушено снабдяване с прясна вода, компрометирано е производството или достъпът до храни в някои части от света.

– Климатичните промени и България?

– Съществуват много проучвания върху вариациите и промените в климата на България. Обобщените резултати показват, че през втората половина на XX в. у нас се наблюдава затопляне, като анализите в стойностите на средногодишните температури показват завишение (между 0.2 и 0.5°C). Повишението на температурите е най-изразително през последните две десетилетия на XX век. Установено е намаляване в броя на екстремно студените месеци (особено след 1990 г.) и увеличаване в броя на екстремно топлие месеци (особено след 2000 г.). През втората половина на миналия век зимите са станали по-топли. С положителни аномалии в средногодишната температура на въздуха (спрямо базисния период 1961 – 1990 г.) са 18 от 21 години след 1989 година. За последните две десетилетия на XX в. са установени по-дълги периоди на засушаване. В планинските масиви на страната ни също се регистрира затопляне през последните няколко десетилетия. Например за района на вр. Мусала най-голям принос за затоплянето имат температурите на въздуха през месеците януари и юни. Подобни са резултатите за централните

части на Стара планина (вр. Ботев), където с изключение на март средните месечни температури превишават нормите. Най-значими положителни отклонения са отчетени в средните температури за януари и трите летни месеца (от 1.0 до 1.4°C). При средногодишните стойности отклонението е от +0.6°C. Подобни са резултатите и за западните части на планината (вр. Мургаш), където са отчетени превишения в средните температури за януари, май, юни, юли и август, като отклоненията са от 0.5 до 1.3°C над нормата. За най-високите части на Витоша са установени наднормени средни месечни температури на въздуха за периода 1986 – 2015 година. Най-значимото изменение е свързано с повишените средни стойности за януари, май, юни, юли и август, като отклоненията за летните месеци достигат от 1.0 до 1.5°C над нормата. За същия период средногодишната стойност надвишава нормата с 0.5°C.

По отношение на друг важен климатичен елемент – валежите, резултатите показват тенденция за леко намаляване в годишната им сума през изминалия век. Това се отнася както за равнинните, така и за високопланинските територии на страната. Най-ярко изразена е тази тенденция около 80-те години, когато поднормените валежни количества в отделни години са предизвикали различно по интензитет засушаване. Установено е намаляване в дебелината на снежната покривка. След средата на 90-те години тенденцията при годишните валежни суми става положителна за по-голямата част от страната ни.

През последните няколко десетилетия ставаме свидетели на по-голяма честотата в проявата на екстремни метеорологични явления като силни бури, интензивни валежи, градушки, суша, топлинни вълни и други.

– Традиционен за рубриката ни е въпросът: Какво е за Вас природата?

Независимо дали природата е близо или далеч от дома, за мен тя е мястото, където човек разбира истинския смисъл на живота. В нейните прегръдки намираме спокойствие, баланс и вдъхновение, а много често – и истински приятели. Природата – с невероятното ѝ разнообразие и красота, е повод за възхищение и уважение. Допуснала нашето съществуване, природата е храм, в който трябва да изпитваме смирение.

**Въпросите зададе Женя СТОИЛОВА
Снимка д-р инж. Павел ПАВЛОВ**

Всяко дърво е ценно

Фондация „Едно Дърво“ е плод на обединените усилия на група ландшафтни архитекти и софтуерни инженери

Българските градове разполагат с богата и разнообразна дървесна растителност. По-голямата част от нея обаче е засадена между 50-те и 80-те години на миналия век с представители на видове с бърз растеж и кратка продължителност на живот. Някои от тях са с влошено здравословно състояние и симптоми на стареене – суховършии, гъбни тела, хралупи и гниене, което ги прави опасни. Навременната грижа за дърветата в градска среда изисква точна и детайлна информация за местоположението, видовия състав и състоянието им.

Интернет платформата „Едно Дърво“ (ednodarvo.io) събира и актуализира данните за градската дървесна растителност и цели обобщаването им в интерактивна карта, оптимизирана за мобилни устройства.

Идеята за платформата се ражда през 2017 г. на организиран по проект „Зелена София“ хакатон – събитие, в което малки творчески групи разработват нови продукти и създават програми за кратко време. Целта тогава е да се създаде инструмент за картиране на пънове и празни посадни места за дърветата по улиците, за да се визуализират възможностите за засаждане на нови. Впоследствие се добавят редица функционалности с възможност за допълване на информацията. Търсенето на технологично решение, което да даде възможност на всеки жител на населено място да участва в грижата за дървета, отнема няколко години. Добавен е модул за граждани, а в момента се разработват модули за експерти и администратори.

Проектът „Едно Дърво“ прераства във фондация, която си поставя редица цели, сред които разширяване на познанието – популярно и научно, за природата и екосистемните ползи и услуги, които тя предоставя. Опазването на околната среда и биоразнообразието в населените места е с фокус към качествено планиране, проектиране и стопанисване на зелената система. Фондацията насърчава и подпомага сътрудничеството между държавните, общинските и местните институции, нестопанските организации, бизнес средите и гражданското общество за устойчиво развитие с поддържан в оптимално състояние интегриран природен ресурс.

Защо е създадена фондация „Едно Дърво“?

Българските общини са задължени да създават и поддържат в актуално състояние регистри за дълготрайната дървесна растителност и зелените площи. Често обаче такива регистри липсват или ако са налични, са с остаряло или непълно съдържание. В условията на все по-осезаеми климатични промени е важно да има пълна, актуална и достъпна информация за елементите на зелената система в населените места – необходима основа за по-ефикасното и устойчиво стопанисване на озеленяването. Нужна е постепенна и добре планирана подмяна на дървесната растителност в урбанизираните територии с фокус върху уличните дървета, които имат редуциран жизнен цикъл и са изложени на сурови и нетипични условия на живот.

Как помага „Едно Дърво“?

Екипът на фондацията създаде и непрекъснато развива интернет платформата, през която всеки може да обогатява информацията за дърветата в градове и села. Чрез нея регистрираният потребител може да добави местоположение, снимка, описание с характеристики и евентуални увреждания на всяко дърво, намиращо се в населено място в България. Данните, въведени в платформата, ще могат да бъдат верифицирани допълнително от експерти, с което ще се подпомогнат значително процесите по създаване и актуализиране на публичните регистри на дълготрайната растителност в българските градове. Събраната чрез гражданския модул информация ще бъде общодостъпна. Част от платформата е секцията „Знание“, в която се допълват данни за дървесните видове в България.

Първата кампания по картиране на дървета, организирана от „Едно Дърво“, се осъществи през пролетта на 2021 година. В нея се включиха експерти и над 400 доброволци. Благодарение на тях бе събрана информация за повече от 12 000 дървета в София. През есента по инициатива на Фондацията и с подкрепата на МОСВ в регистъра на вековните дървета на България бяха добавени още три. През зимата бяха изпълнени дейности като картиране на пънове и празни посадни места, на дървета с гнезда в короните, поставяне на къщички и хранилки за птици.

Ланд. арх. Александър ПЕТРОВ
фондация „Едно Дърво“

КАКВОЕ ПОЖАР

и как можем да предпазим горите от пожари?

Пожарът е процес, при който огънят бързо и неконтролируемо изгаря всичко по пътя си, като създава опасност за живота и здравето на хората, животните, растенията и разрушава местата, на които се разпространява. Пожарът се характеризира с отделяне на много топлина, придружена с дим или пламъци, или и двете. За да има горене, са необходими три задължителни условия – горим материал, кислород и източник на запалване.

Голяма част от веществата и материалите, които се срещат в горите, са способни да горят и да поддържат горенето – дървесина, дървесни и растителни остатъци, както и хартия, пластмаси и други подобни отпадъци, които волно или неволно оставяме в горите след нашето посещение.

Най-честите причини за възникване на горски пожари са:

- ▶ неизгасени клечки кибрит и угарки от цигари;
- ▶ небрежно и безотговорно боравене с огън;
- ▶ техническа неизправност на машини и превозни средства;
- ▶ детска игра с огън;

Знаете ли, че температурата на тлееща цигара достига до 600 градуса по Целзий и е напълно достатъчна да възпламени суха растителност, хартиени или пластмасови отпадъци?

- ▶ samozапалване на леснозапалими материали като суха растителност;
- ▶ запалване на битови отпадъци в близост до горски насаждения;
- ▶ природни явления;
- ▶ аварии в електрически далекопроводи и други.

Възникването на всеки горски пожар е голямо предизвикателство за лесовъдите и пожарникарите, тъй като потушаването му е много опасно и трудна задача. Понякога, ако пожарът е възникнал в труднодостъпни планински терени или в иглолистни гори, той може да продължи с дни или седмици и съответно загубите да са наистина огромни.

Вие също можете да предпазите горите от пожари, като:

- не изхвърляте в природата стъклени бутилки, стъкла или други предмети от този материал, които могат да изиграят ролята на лупа и да предизвикат пожар (а нали знаем, че никога не трябва да се изхвърлят отпадъци в гората);

- когато ходите на разходка в гората с родителите си и решите да си запалите огън, направете това на определените места. Не оставяйте огъня без надзор, а когато си тръгнете, се уверете, че е добре загасен. Опасно е паленето на огън при силен вятър, който може да разнесе горящи частици на големи разстояния;

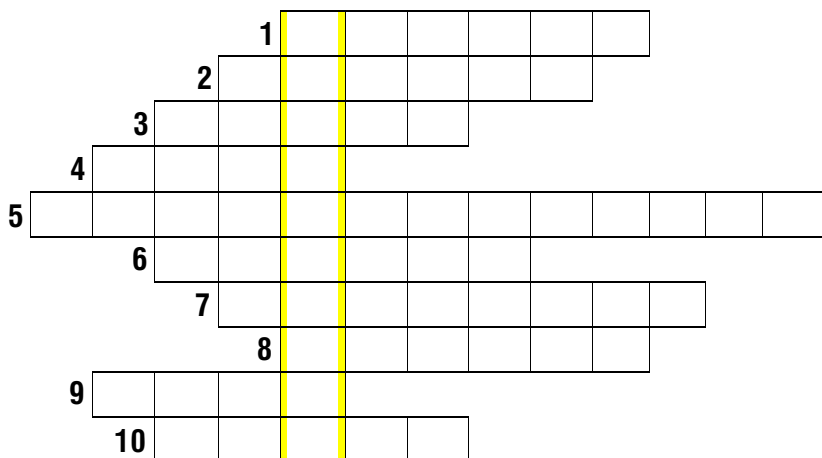
- не си играете с кибрити, запалки, лупи и други, които могат да предизвикат огън;

- не палите огън без присъствието на възрастен човек с вас;

- настоявайте възрастните, които пушат, да не си изхвърлят фасовите от цигари, още повече незагасени, в природата.

Какво можете да направите, ако забележите възникнал пожар: ако е в близост до вас, да се отдалечите на безопасно разстояние (далече от него) и след това да се обадите на тел. 112, за да съобщите за пожара или да се обадите на някой възрастен, който да го направи вместо вас. **И в никакъв случай да не се опитвате да го гасите, защото може да пострадате!**

Инж. Мария ЧАМБОВА – ИАГ
Инж. Десислава ЦВЯТКОВА –
ДГС – Бяла

Отговори: 1. Пикник 2. Поляна 3. Пожар 4. Гора 5. Пожарогасител 6. Огън 7. Кислород 8. Кибрит 9. Игра 10. Дърво

1. Екскурзия с почивка и ядене на открито – в парк или сред природата.
2. Открита площ в гората, подходяща за пикник.
3. Неконтролируем процес на горене, при който огънят изгаря всичко.
4. Множество дървета, растящи на голяма площ.
5. Устройство, най-често представляващо червена цилиндрична бутилка, което се използва за гасене на малки пожари.
6. Специално място, предназначено за запалване и

- поддържане на открит огън.
7. Химичен елемент с изключително значение за живата природа, поддържа горенето.
8. Средство за създаване на огън, състоящо се от дървени клечици, пакетирани в кутийка от картон.
9. Вид занимание с цел забавление, отмора, закаляване на тялото, което децата обичат.
10. Най-голямото растение с твърдо, относително високо стъбло и с разклонения в горния край, които образуват корона.

Отвесно ще получите: Обучен специалист, професионалист за борба с пожари

КОНКУРСЪТ

за детска рисунка

„Сезоните на гората“

ПРИКЛЮЧИ

ПООЩРИТЕЛНИ НАГРАДИ ЗА ДЕЦА ДО 6 Г.:

ПООЩРИТЕЛНИ НАГРАДИ ЗА ДЕЦА ОТ 7 ДО 13 Г.:

ПООЩРИТЕЛНИ НАГРАДИ ЗА ДЕЦА НАД 14 Г.:

Конкурсът за детска рисунка „Сезоните на гората“, посветен на юбилейната годишнина на списание „Гора“ – 30 г., откакто излиза под това име, приключи на 31 март.

Резултатите за нас са невероятни – получихме 1150 творби на деца от всички краища на България, а дори и от чужбина. Всяко дете показва своят талант и любов върху белия лист, използвайки моливи, боички, пастели и най-вече – въображение. В конкурса се включиха участници от 3– до 18-годишна възраст, а победителите бяха разделени в 3 възрастови групи – до 6 г., от 7 до 13 г. и над 14 години.

Редакцията на списание „Гора“ дълго време ще държи усмивките по лицата си, породени не само от таланта на малките художници, но и от засвидетелстваната любов към родната природа, гората и нейните обитатели. Журито беше поставено в голямо затруднение кои да са победителите. Именно затова обявихме поощрителни награди и в трите възрастови категории, а всички деца, участвали в конкурса, ще получат грамота за участие от списание „Гора“ на посочените от родителите имейли.

Поощрителни награди във възрастова група до 6 г. получават:

1. Стефания Бояджиева – 4 г., Асеновград
2. Александра Любомирова – 6 г., Пловдив
3. Алина Костова – 5 г., Плевен
4. Венислав Стефанов – 5 г., гр. Левски
5. Грета Стоянова – 6 г., Стара Загора
6. Ния Николова – 6 г., София
7. Радослав Нинов – 5 г., Дулово
8. Симона Стефанова – 6 г., гр. Левски
9. Фелисия Филипова – 6 г., Торент (Испания)
10. Анял Сар – 5 г., Дулово
11. Ема Борислав Цолова – 6 г., София

Поощрителни награди във възрастова група от 7 до 13 г. получават:

1. Гургана Нетова – 13 г., София
2. Елеонора Серафимова – 12 г., София
3. Габриела Георгиева – 8 г., София
4. Ивайла Боюклиева – 10 г., София
5. Петя Велева – 13 г., София
6. Денис Рачев – 9 г., Габрово
7. Марин Кашев – 8 г., Пазарджик

Поощрителни награди във възрастова група от 14 до 18 г. получават:

1. Спас Куцаров – 14 г., София
2. Стефания Георгиева – 14 г., София

Честито на победителите! След като бъдат сканирани абсолютно всички рисунки, ще бъде обявен линк, на който ще можете да разгледате творбите, участвали в конкурса.

**ПОБЕДИТЕЛИ ВЪВ ВЪЗРАСТОВАТА
КАТЕГОРИЯ ДО 6 Г.:**

1. Виктория Николова, 6 г., София
2. Ивон Минкова, 6 г., Пловдив
3. Никол Илиева, 6 г., Казанлък

**ПОБЕДИТЕЛИ ВЪВ ВЪЗРАСТОВАТА
КАТЕГОРИЯ ОТ 7 ДО 13 Г.:**

1. Манол Иванов, 8 г., Априлци
2. Силвестър Валентинов, 11 г., с. Буковлък
3. Адея Александрова, 8 г., Любимец

**ПОБЕДИТЕЛИ ВЪВ ВЪЗРАСТОВАТА
КАТЕГОРИЯ НАД 14 Г.:**

1. Веселина Мурадова, 17 г., София
2. Вероника Петрова, 14 г., София
3. Мария-Мей Пенчева, 17 г., София

Косачка робот HUSQVARNA Automover® 415X

АГРОЛАНД - БЪЛГАРИЯ АД

София 1700, ул. "Осми декември" №13, тел: 024 666 916

e-mail: info@agroland.eu

www.husqvarna.bg

Husqvarna®